

TOTO! JE TLAČOVÁ SPRÁVA

8. februára 2017, Bratislava

výstava —

JÁN LEBIŠ — ... PRO DĚCKA TO MUSÍ BEJT SRANDA!

dátum —

otvorenie výstavy – štvrtok 16. 2. 2017 o 18.00 hod.

miesto —

TOTO! je galéria, Moskovská ul. 29 v Bratislave

Chechtáte sa. Chodíte od ilustrácie k ilustrácii, pozeráte sa – a je vám jednoducho dobre. Je vám smiešne. Je vám teplo. To – ten pocit – vo vás vyvolávajú oblé, dojemne nemotorné, farebné postavičky na obrázkoch pre malé deti. A potom prejdete pár krokov (alebo pár stránok) a všetko je inak. Listujete zobrazeniami veľkých, vášnivých príbehov v knižkách pre dospelých a cítite sa, hm, podobne ako ich hrdinovia: vznešene, hrdo, dychtivo... Alebo úplne na dne.

Hej.

Ján Lebiš je (autor) chameleón.

Prispôsobuje sa atmosfére príbehov nielen štylizáciou (čo – kde – akým smerom do obrázka vložiť), ale aj technikou. V tých *ľahkých* volí jemné, najčastejšie gvaš, alebo akvarel, do tých dramatických ide *silou – rydlom* do lina, či do dreva. Tam, kde mu to text dovolí, vloží ponášku na ľudové či staré umenie: ornament v chronicky známom tvare, ktorý keď čitateľ zazrie, povie si: „*Toto poznám, toto som už niekde videl...*“.

A pritom ostáva „*sám sebou*“. Ľahko rozpoznateľný v množstve iných, jedno či v tej rozosmiatej polohe, alebo v tej pochmurnej. Na nikoho sa nepodobá. Každý obrázok má do detailov premyslený koncept, sám autor hovorí: „*stačí začať od kútika ľavého oka a musíš sa trafiť.*“ Malá plocha ilustrácie na stránke knihy, na ktorú ju musí zmestiť, ho paradoxne neobmedzuje, ale núti zahustiť ju tak, aby sa z príbehov nič nestratilo.

Mal šancu ilustrovať *dobré* diela: Boccaccia, Villona, Dostojevského, Londona, Swiffa. A rovnako mal šancu patriť k *dobrej* generácii ilustrátorov, ktorí svoju tvorbu brali *veľmi vážne* – Teodor Schnitzer, Mirko Hanák, Albín Brunovský a ďalší. Keď začínali, zbavovali sa pocitu strachu z vojny a biedy (a nielen tej materiálnej) 50-tych rokov a vážili si masívnu produkciu vydavateľstiev, možnosť realizovať sa. Aj zdanlivú slobodu 60-tych rokov a jej étos niesli stále ďalej.

Ale koniec koncov: načo dielo vysvetľovať? Príďte sa pozrieť.

Príbehy ilustrácií Jána Lebiša nájdete na stenách TOTO! je galéria na Moskovskej ul. 29 v Bratislave od 16. 2. do 28. 4. 2017. Počas trvania výstavy bude prebiehať aj krst spoločnej knihy – monografie Jána Lebiša a Viery Gergelovej.

TOTO! kultúrne ihrisko, o.z.
Dunajská 35, 811 08 Bratislava

Mária Rojko: 0907 | 282 944 — maria.rojko@gmail.com
Ida Želinská: 0903 | 373 428 — zelinska.ida@gmail.com
Miloš Kopták: 0907 | 706 081 — koptakmilos@gmail.com

TOTO! je galéria
Moskovská 29, 811 08 Bratislava

Ut — Str: 15:00 — 19:00 hod.
Štv: 9:00 — 12:30 | 13:30 — 16:00
alebo na zavolanie | dobrovoľné vstupné

Ján Lebiš (1931 – 1996) bol najmä ilustrátorom a grafikom. Študoval najskôr na Filozofickej fakulte v Olomouci kombináciu matematika – výtvarná výchova (1949 – 1950), potom (1951 – 1956) na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave v ateliéri Vincenta Hložníka. Patril do legendárneho Klubu grafikov. Ilustroval množstvo kníh pre detských aj dospelých čitateľov, napr. Porgy H. DuBosea (1961), Veľký Testament F. Villona (1965), Bájky od V. La Fontaine (1965), Gulliverove cesty od J. Swifta (1967), aj Boccacciov Decameron (1967). Získal množstvo ocenení, napríklad Cenu Fraňa Kráľa (1963), Cenu Cypriána Majerníka (1969), či Cenu Ľudovíta Fullu (1984).

Výstavu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

TOTO! je taká galéria, v ktorej sú vystavené ilustrácie – obrázky, ktoré si pamätáme z knižiek, čo sme čítali ako deti, aj z tých, čo si teraz čítame so svojimi deťmi. Ilustrátorov, čo ich namaľovali, však často ani nepoznáme: veď koho by napadlo hľadať niekde na konci knihy meno napísané drobnými písmenkami. A tak nám často uniká, aká je slovenská ilustrátorská tradícia úžasná. A aj to, že ilustrácia je také isté umelecké dielo ako obraz či grafika. Zaslúži si visieť v galérii. Alebo u vás doma. Nech sa páči, vstúpte.

TOTO! kultúrne ihrisko, o.z.
Dunajská 35, 811 08 Bratislava

Mária Rojko: 0907 | 282 944 — maria.rojko@gmail.com
Ida Želinská: 0903 | 373 428 — zelinska.ida@gmail.com
Miloš Kopták: 0907 | 706 081 — koptakmilos@gmail.com

TOTO! je galéria
Moskovská 29, 811 08 Bratislava

Ut — Str: 15:00 — 19:00 hod.
Štv: 9:00 — 12:30 | 13:30 — 16:00
alebo na zavolanie | dobrovoľné vstupné